Lähettäjä:	anastasiia.kuznietsova@ukrainians.fi käyttäjän Info Ukrainian association in Finland <info@ukrainians.fi> puolesta
Lähetetty:	torstai 16. toukokuuta 2024 10.09
Vastaanottaja:	Hallintovaliokunta
Kopio:	Arseniy Svynarenko
Aihe:	Kirjallinen UYS ry:n asiantuntijalausunto

Hei,

Asia: HE 28/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 20 ja 21 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Ukrainalaisten Yhdistys Suomessa ry:n (UYS) on perustettu 1997 Helsingissä. Sen tavoitteina on Suomessa asuvien ukrainalaisten yhdistäminen ja edustaminen sekä ukrainalaisen kulttuurin saavutusten säilyttäminen. UYS ylläpitää ukrainalaisten keskusta, avustuskeskuksia, tavaroiden lahjoituspalvelua sekä humanitaarista logistiikkakeskusta.

Ukrainalaisten Yhdistys Suomessa ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto liittyen hallituksen esitykseen.

Ukrainalaisten Yhdistys Suomessa ry vastustaa hallituksen ehdotusta vastaanottorahan ja käyttörahan määrän pienentämisestä.

Lausuntonsa tueksi UYS nostaa esille seuraavat asiat.

1. Suomen Ukraina-politiikan ristiriitaisuus

Suomen valtio on useita vakuuttanut, että se tukee Ukrainaa ja ukrainalaisia. Suomen vastaanoton piirissä olevista n. 33 000 henkilöstä suurin osa, eli noin 25 000 henkilöä (75%) on venäjän hyökkäyssotaa pakenevia ukrainalaisia.

Tämä lakiehdotus kohdistuu suhteettomasti ukrainalaisiin heikentäen heidän mahdollisuuksia saada tilapäistä suojelua Suomessa sekä rakentaa Suomessa uutta elämää. Hallituksen esitys on siis ristiriidassa muiden Suomen esittämien poliittisten tavoitteiden kanssa.

2. Mahdolliset säästövaikutukset ovat epäsuhdassa muutoksen aiheuttamien haittojen kanssa

Jo nyt sotaa paenneiden rahapula on merkittävä. Yhdistyksen kautta jaetaan viikoittain n. 350 ruokapakettia sekä 120 hygieniapakettia pääkaupunkiseudulla. Tarve olisi vieläkin suurempi mutta jaettavaa ei ole enempää.

Vastaanottorahat ovat jo valmiiksi kriittisen pienet, ja niillä eläminen on vaikeaa erityisesti sotaa pakeneville ukrainalaisille, jotka eivät voineet suunnitella pakomatkaansa ja joiden kulut ovat siksi lähtökohtaisesti huomattavasti suurempia kuin “laskennallisten ravintomenojen määrä”.

Suomessa on erityisesti ukrainalaisia Itä- ja Etelä-Ukrainasta. Venäjän pommitukset ovat tuhonneet monen kodin ja muuta omaisuutta. Venäjä on tuhonnut suuren osan sähkö- ja lämpölaitoksista Ukrainassa, joten näille tuhotuille alueille ei voi lähiaikoina palata.

Ukrainalaiset ovat integroituneet Suomeen verrattain hyvin ja joka kolmannes tilapäisen suojelun piirissä oleva työikäinen aikuinen on mukana työelämässä. Tuen pienentäminen voi kuitenkin ajaa vastaanoton piirissä olevat ukrainalaiset köyhyys-loukkoon, josta he eivät voi itse päästä enää ylös.

Huomionarvoista on, ettei ukrainalaisten siirtyminen kuntiin ole edennyt toivotulla tavalla. Vastaanottokeskuksissa asuu vielä paljon ukrainalaisia aikuisia ja lapsia, joilla on oikeus siirtyä kuntiin, mutta joiden heikompi terveys tai muut erityistarpeet hidastavat prosessia. Kyse ei siis ole ensisijaisesti taloudellisista syistä vaan terveysongelmista sekä informaation puutteesta. Arvioimme, että suunnitellut säästöt heikentävät jo valmiiksi heikoimpien tilannetta.

3. Suomen valtion tulisi tukea ukrainalaisten kotoutumista leikkauksien sijaan

Suomalaiset ovat tukeneet ukrainalaisia paljon. Sodan pidentyessä on selvää, että halu auttaa myös heikkenee. Valtion tuki onkin entistä tärkeämmässä roolissa. Entistä tärkeämpää on myös tiedon tuottaminen ja levittäminen, palveluiden saatavuus, sekä hyvien elinolojen rakentaminen sekä kunnissa täällä Suomessa että myöhemmin Ukrainassa.

On kaikkien etu, että ukrainalaisille mahdollistetaan nopea kotoutuminen. Tätä työtä myös UYS tekee. Tavoitteena tulisikin olla antaa ukrainalaisille heidän tarvitsemansa tuki niin, että ukrainalaiset pääsisivät mahdollisimman nopeasti työelämään. Aito säästö tulee siitä, ettei näitä tukia tarvita, koska niiden avulla ollaan pystytty pääsemään suomalaiseen arkeen kiinni.

Ukrainalaisten yhdistys Suomessa ry:n hallitus

Web: ukrainians.fi
FB: facebook.com/ukrainian.association.in.finland
IG: instagram.com/ukrainalaisetsuomessa
LinkedIn: linkedin.com/company/ukrainian-association-in-finland
Twitter: twitter.com/UkrAssocInFinn
Donate: ukrainians.fi/fi/lahjoitukset
Material donations: AutaUkrainaa.fi